

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođň ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Klž Bóh poda,
Wokřěw će!
F.

↳ Sserbske njeđželske lopjeno. ↳

Wudawa šo kóđu šobotu w Šmolerjez knihcizishezěrnj w Budyšchinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Sa reformazijski šwjedžen.

Džěň pošyljenja a wjěpela ša našču ewangellstu žyrkej, reformazijski šwjedžen, je šaschol. Šwonj, klž hižom šrjedu wjeczor w polnym, móžnym khorje šaswonichu, šu wušwonile. Wošady šu šo w šwjatnizach šhromadžite. Šadostnišcho hacž hewał klincžachu ewangellste kherlusche psches žyrkwje. Škuzj šo štykowachu, kolena šo šhibowachu, wošady šo dopomnichu, ščto je nam ewangellskim kšhesčžijanam wot Boha date, doměryene. Šož husto šo reformazijski šwjedžen bliži, khwataju moje myšle mi wrócžo. Šdnž šwonj šaswonja a noha kemschi štupa, na šańđžene čžabj špominam. Myšle mi džęja psches mjesty našcheho šakšeho kraja do blisťeje Čžęškeje. Šana Šuša štrowjam w duchu. Wón je nětk hiščeže wot našchich šłowjanškich bratrow w Čžęškej čžęščenj, lubowanj, wyšoko wáženy jako narodny šbudžet a wótcžinski wóđžet. Šam je wón wjazj. My jeho widžimy, kał šo podnórja w čžichich modlerškich hodžinach do šwojeje biblije, kał šo čžęžke šnutštowne bęđženja bęđži, šo by k pošnacžu Božeje wěrnosčę pschichol, kał psched šwojim ludom wustupi, jon k pošucže wołajo a š dohom čžisty ewangelij jemu pschjpowjedajo. W męšče škostnišj šu jeho na ščęžępomžu špalili. Šeho rót bu šamnjeny. Šeho hlóš Božeje wěrnosčę šforo nęšlyšchany wuklincža. Šako martrač ša šwoju wěru wumrye Šan Šuš. Šwangelšta žyrkej pał jeho nješapomni, ale ščęle jemu w duchu palmy džaka a lubosčę. — Ša reformazijskim šwjedženju muža, bęđžerja druheho, wjele wjěšcheho tež widžu a w duchu štrowjam.

Šiřasche šo lěto 1517. Wjeczor bęšche psched wulkim šwjedženjom wšchěch šwjatnych. W męšče Wittenbergu mnich psches hašj štupa. Męšto je hiščeže male, lědom 300 niškich, š wjěšcha křudobnych twarjenjom licži, ale dwóršta žyrkej tam hižom šteji. Š njej bliži šo mnich. Nětko šteji psched wyšokimi durjemi dwórškeje žyrkwje. Šiřmo ma w ružj. Wóčžko mnicha k šemi hlada. Ščto šebi rošmyšluje? Dyrbi to bęđženje na šo wšacž a wustupicž ša bójšku wěrnosčę w Božim šłowje? Šitwa budže horza, čžęžka, krawatna. Še wón na prawym pučžu? Šeho šbudžene šwědomnje je šwjasane w Božim šłowje. Šlób šlyšchi we wutrobje: Ščęž a njeboj šo; hlaj, ja šym š tobu! Nětk hamor do ruki wošmje. Nětk pschibwa šwoje pjecz a džewjeczđžępacž thešow we Wittenbergu. Šož bychu Boži jandželjo na šwojich kšhidlach je dale njęšli, tał bęchu-tute thešj ša někotre dny šnate psches žyly wótzny kraj. — Dwanacže, štinacže lět šańdu. Ša reformazijskim šwjedženju w duchu widžu našchich ewangellškich wótzow w Špeieru a Augšburgu. Šjěčhojo a šěřčtojo, wucžerjo a wóđžerjo, lud š męštom a še wšow je šhromadženy w jenym duchu, w jenej wěrye, w jenej lubosčži. Nětk pschęčžiwja šo še šjednocženej možu pschęčžiwu wšchěm, lětštotetki štarým, bludnym wucžbam, nětk wušnaja psched móžnymi šwěta šwoju šwjatu wěru. Šażna hodžina! Šošbudžaze, šwjate wóšomitnjena, w šotrychž Duch Boži móžnje k ludam rěči. — Šašo šańdu lětđžępatki. Šrawne pschęščęhanja wěry dla šo šapocžnu. Šitwy šo bija. Ša reformazijskim šwjedženju na wšchě

martry a bolosće, czerpjenja a srudoby spominam, kiž su našchi evangelizy wótzojo pscheczepili swojeje wěry dla. Za widžu jich s puczowarškim kijom w ruzh. Sich domy su sapuscžene. Sich statoki buch u jim spalene. Sich kubla a samoženje bu jim rubjene. Za widžu jich w jastwach a na městnach krawnych sudow. D wy evangelizy wótzojo, wy swěrnj martrarjo a dobri bédžerjo, wy scže wjedželi, sčto bu wam we waschej evangeliskej wěrje date. Wy scže dobre bédženje so bédžili a wěru džerželi hač do swojeho poslednjeho sduchnjenja. Sduž na reformazijskim swjedženju evangeliske wošady so w Božich swjatnicach shromadžuja, potom widžu waš mjes nami. Za widžu waš s waschimi blusnami a ranami, kiž wy pschidžecze s horow a puscžinow, s jastwow a sčczepowzow. Za bluschu wasche žarowanste a tež wasche wěryšylne, wystaže hlošy. Za bluschu wasche praschenje na naš. Kotre praschenje? D wy našchi potomnižy w evangeliskich krajach, kaš wažicze bebi te drohotne kubla wschě, kiž scže wot naš namrěli, sa kotrež my woprowachmy dom a dwór a krej a žiwjenje? Za bluschu to napominanje s wjele tykazy rtow na naš evangeliskich, kiž pišane steji w 1. listce na Kor. 15, 58! „Budžecze wobstajni, njehnuczi a pschibjerajecze stajnje w skutku teho Knjesa, dokelž wy wěcže, so wasche džělo podarmo njeje w tym Knjesu.“

I. Evangelizy kšesčizjenje, sawostajny na prawym sakladže wěry. „Budžecze wobstajni, njehnuczi!“ W čim wobstajni, to je japoschtol Pawol w přenich pjatnace stawach swojeho lista rozkladl, hduž Korinthijskim jako jeniczi saklad wěry wobswědžzi Sesom Khrysta, našeho Sbožnika a Srednika.

„Zadyn druzi podložl ničto njemōže saložicž, kšiba tōn, kiž je saloženy, kotryž je Jezuš Khrystuš.“ Tōn, kiž to pišče, tōn japoschtol Pawol, bē derje saloženy. Psched Damaskowymi wrotami bē wscha jeho samoprawda so shubila a bē wōn swojeho Sbožnika namakal. Tam s kolenow stanywschi wōn jenož jedyn podložl wěry snaje, s horjazej lubosčju jenož jeneho lubuje, psches kraje a morja jenož jene mjeno noby: Jezuš Khrystuš. Wōn bē wobstajny, njehnuty.

Do jeho stopol je Luther stupal. Hač ja wam Luthera pokasuju jako mnicha, kiž s posčzenjom a s modlenjom w nožy a wodnjo swojemu Bohu kšuzi a swojeho Sbožnika pyta, hač my widžimy teho wufnawarja psched durjemi dwōrsteje zyrkweje we Wittenbergu abo teho njebojalliweho bédžerja psched kšezorom a mōžnymi teho swěta we Wormsu, hač ja waš wjedu na hōrku Wartburg pola Eisenacha, hdžez wōn, pjero w pilnej ruzh, pokhileny bibliju pschekožuje, hač my bluschimy teho kšerluscherja a modlerja na twjerdžijnje Koburg, hač my shladujemy w Lutherowej smjertnej komorzy temu dohyczerjej tež na poslednej nush do blēdeho woblicza: D mjenujecze Luthera pschezo našeho luda najwjetscheho šyna, to najwažnišče w jeho skutku tola je a wostanje, so je wōn Jezuša Khrystuša sašo do kšjedžijnny swjatnicow a wutrobow stajil. Wōn bē „wobstajny a njehnuty“. A my?

Reformazijski swjedžen wot naš to kšlubjenje žada: My nihdy njewotstupimy wot praweho podložka wěry. Abó praj, na čo je dom twojeho sboža natwarjeny? Na čłowěku lubosč? Pšakajjo wona hižom po kšwili pschi kaschczach a rowach steji. Abó na semiske kubla? Kaš rucže so shubja, su proch a popjel! Abó na čłowěku mudrosč? Sčtož tōn jedyn twari, druzi podtorhuje. Sčtož jedyn wuczi, druzi sacžisluje. Njejšu čłowěke myšle a wscha čłowěka mudrosč njewěste kaš mōrške žolmy, kiž so horje šbehaju a sašo spadnu, hdžez žolma žolmu pōžrjewa a pohrjebje? My pytamy podložl wěry, kiž njehnuty steji a njepowalny wostanje, hduž wschitko druhe šahinje. Ale njeje runje njewěstosč w bōjskich wěrnosčach dwēlowanje na wschēm swjatym, kaš czežka khorosč našeho čžaba? Tykazy a sašo tykazy w našim ludu so prascheju a pschezo sašo so prascheju: Se to wěrnō, sčtož so na

klětkach wošadam pschipowjeda, abó njeje wěrnō? Se Jezuš Khrystuš Boži Ssyn abó je wōn čłowěk, kiž je we wschelakim kšudžil kaš my a hrěšil a jako martrar skōncžnje na kšizju wumrjel? Ssmy my wumōženi psches jeho žiwjenje, czerpjenje a wumrjecze abó smy hišcže w swojich hrěchach? Se Bože wotkasanje ta wulka, swjata wjecžer Božeje hnady, pschi kotrež so s mozami s wěcžnosčju wuhotujemy a swojeho wumōženja wjekeli a wěcži čžinimy, abó je jenož snamjo a dopomnjecze na Khrysta smjercž? Se wonkach na Božej roli tōn kōbez semje to poslednje, sčtož nam wot našchich lubych sawostanje, abó je wěrnō, so je sady teho sawěšča, kiž nam wěcžnosč pschikrywa, kraj setrijenych šylow sa tych, kiž tu pšakachu, domišna sa wschě džeczi Bože, kiž kšodžachu tu w zusbje, ale wěru džeržachu? Čłowěka duscha žada bebi tola po wěstym, žple domērlivym wotmolwjenjom na tute praschenja, a Bohu džak! my jo mamy w Khrystušu Jezušu. Tak so saložujmy we wěrje na njeho, teho kšizowaneho a horjestanjeného, čłowěkeho a Božeho Ssyna, našeho kšrednika a wumōžnika! Budžmy wobstajni a njehnuczi! Njewotstupmy nētk a nihdy wot praweho podložka našcheje wěry! —

II. Njewostajny pak tež stejo pschi pokojčžnym skutku! „Pschibjerajecze stajnje na skutku teho Knjesa.“ Korinthijsy drje we swojim starym pohanskim mēscze žane prawe, jasne pōsnacže sa krašnosč swojeho powoženja jako kšesčizjenje a wucžobnižy Jezušowi njemējachu. Woni dyrbjachu pschibjeracž w skutku teho Knjesa, so pokšylicž w mozju Božej, roscž w hnadže a pōsnacžu a so wopokasacž psched pohanami w duchu mēra a bratrowskeje lubosče jako kšesčizjenje.

„Pschibjerajecze w skutku teho Knjesa.“ Nam to japoschtolste napominanje pšakzi. My nejšmy ženje dokonjeni. My ženje nejšmy dosčž čžinili. My nejšmy ženje hišcže swōj nadawš jako pōšli Jezušowi dozpili. Hač do poslednjeho sduchnjenja mamy roscž w mozju wěry a bratrowskeje lubosče! Do přēdka, tak rēka niz jeno wonkach w swēcze hēško, ale wošebje tež sa naš kšesčizjanow a tu w duchownym žiwjenju. Kōscže našch lud a pokšilnja so dale a bōle na mozach s wškoła abó wotebjeramy my? Džemy wrōcžo? Za widžu našeho evangeliskeho kšezora a druzich šerschtow a wjetchow s nim, kiž ženje swojeje evangeliskeje wěry so hanibowali nejšu, kiž se swojej kšonu pokornje so pokšiluja psched kšalom, s čžernjemi kšonowanym a na kšiz pschibithym na Golgatha; ale pschi nich namakaju so tež pschezo sašo tajke stawy we wjetchowškich rodach, kiž swoju evangelisku wěru nēkajkich Judaschowych kšebornikow dla pscheradža. Šōdla mužow wucženosče, kiž wškoła wysche wscheje swojeje wēdomosče evangelij wot Khrysta staja, su čžrjōdy tych, kiž su swojej wucženosčzi a wēdomosčzi wschu swoju wěru woprowali. Pschibjeramy na skutku teho Knjesa abó niz? Šruhujmy so! Senož na nēkotre kubla našcheje evangeliskeje zyrkweje čžzu pokasacž.

We twojim domje je biblija. Wěsch ty, so je hašle evangeliska zyrkej nam ju wotewrila a do ruki dała? Luther je ju w Erfurcže na rjeczās swjasanu namakal. W Romje su so evangeliske bibliste towarštwa, kiž so sa rospšchecžeranje Božeho kšlowa mjes našchim ludom swěru staraja, hušto tamake a khorosč mjenowale, kiž lud kasj. Praj, sčto je tebi sa swōj dom a swoju swōjbu a wošebje sa swoju duschu Bože kšlowo? Našchi šerbszy wótzojo wjedžachu, sčto na nim mējachu. Stara wulka biblija bu mi njedawno w lubym domje pokasana. Su smy wot nana, našeho džēda namrěli, tak bu mi powjedane. Tute schpruchi je wōn sam s kšepjetazej ruku sapškowal. Tute snamjenja su wot njeho a tam a sem je hišcže pōsnacž, kaš je nēlotra šylsa wjekela abó srudoby na kšpjenka biblije padnyla. Haj, našchi wótzojo su bebi Bože kšlowo wažili, a my? Kaš mohli w Khrystušu žiwi byčž a roscž, hduž jeho w Božim kšlowje njepytamy!

We twojej ruzy ſu ſpěwarſte. Naſche evangeliſte khěrluſche ſu teſ dar reformazije. Naſcha evangeliſta zyrkej je ſpěwaza zyrkej. Raſ ſamóže jeničzka ſchtuczka naſchich wěryhplnnych a nadzjepoſtnych khěrluſchow džiwy čznicz nad čzłowſkimi wutrobami a žohnowanje pſłobzicz hač horje do ſbóžneje wěcznoſće! S čzaſow pſchěščěha-njow ſo nam powjeda: Zaſo buchu Salzburgzhy ſwojeje ewangel-ſteje wěry dla ſ kraja wuhnaczi, wunamaka ſo pſchecziwo nim ſbónczije hiſchcze ta ſurowoſcž, ſo buchu ſtarſchi a dżeczi dżelene. Starſchi dyrbjachu won do njeſnateje zuſby, dżeczi paſ mějachu w kraju woſtač, ſo bychu ſo w podjanskej wěrje woczahnyke. Pſtafanje bė mjeſ wulkimi a małymi, ale ſlyſch! Sčto je to? Sčto ſallinczi ſ dohom do ſdychowanjow a žalofczenjow? Ewan-geliſti Lutherowy khěrluſch. Najſtarſchi tych ewangeliſkich, bėlowoſpaty ſchědžimz, jón ſaspěwa:

„Hdyž woni woſmu nam
Wſchě čzaſne kubla tam,
Dha ſ teho nimaju
Wſchaſ nicžo t lěpſchemu,
Nam dyrbi njebjo woſtač.“

Wón ſpěwa a druhy ſpěwaju ſ nim. Szlyſy ſo ſetrěja. Stóržby woněmja. Ewangeliſkich wuhnnych kſchěščzjanow čzrjoda je hotowa, temu Rnjeſej woprowacž teſ to najluſbche, ſčtož w ſemſtim žiwjenju maju, ſwoje woſbe dżeczi. To je doſonjaſ ewangeliſki khěrluſch. Wón poſhlynja a troſchtuje, wón napomina a pohonjuje. Wón wěru pſłobzi a budži a wěru ſdżerzi. Wěmy my potomnižy ewangeliſteje zyrkwje, ſčto na naſchich khěrluſchach mamy? Spě-wamy je? Lubujemy je? Natwarjujemy ſo ſ nimi? Raſ čzemy pſchibjeracž w ſtutku teho Rnjeſa, hdyž ſrědkſi Božeje hnady ſazpi-wamy! —

Ženož jeničke hiſchcze. Zyrkej cze pſcheproſchuje t Božemu bliđu. Nam ſo Bože wotkaſanje ſaſo wudželuje, kaž je něhdy naſch Ebóžnik jo wuſtajił; ale ſčto pomha nam tuto dohycze naſchich reformatorow, hdyž je Bože bliđu, drje kryte ale hoſcžo tu nejſu, kiž bychu hłódni a lačzni po prawdoſczi ſebi jo žadali? Pſchěš ewangeliſte woſpady dže ta ſtóržba, ſo czi hoſcžo ſa Božim bliđom wotebjeraju. Pſraj, hdy bė ty poſledni króč pſchi wjeczeri Božeje hnady? Naſchi mormi ſ rowow ſtawaja a ſtupja na dnjach, kaž reformaziſki ſwjedžen bė, mjeſ naſ a proſcha a napominaju naſ: Dżeržcze, ſčtož macze! Roſcze w ſtutku teho Rnjeſa! Do přědka w Rhrjſta mjenje!

III. My wěmy, ſo je ewangelijej dohycze ſlubjene. „Wy wěcze, ſo waſche dželó podarmo njeje w tym Rnjeſu“. W Korincze bėchu tajžy wuſtupili, kiž wuczachu: Spytowanja w žiwjenju ſu pſchemózne, hač ſo bychmy nad nimi dohycž mohli. Dželó je ſhubjene, je podarmo. — Njeſtroſchtna wuczba! Waſche dželó w tym Rnjeſu nad waſchej duſchu a na duſchach bratrow njeje podarmo. Se dha Pawoł, kiž tu piſche, podarmo dželal? Njedžafujemy ſo jemu ſa wiſchu jeho duſchowpaſtyčſku ſwěroſcž hiſchcze nětk po ſtoro 19 lěſtotkach? Njebudžmy bjeſ nadzije! Njebudžmy ſpróžni! Sto króč ſmy ſačuli a ſhonili:

„Muž prawy ſa naſ wojuje;
Bóh jeho t bitwje wabi.
Hdyž ſčto joh' póſnacž čže,
Wón Jeſuſ Rhrjſtuſ je,
Rnjeſ móžny na wójjach,
Haj, Bóh na njebjeſach,
Tón budže wěcze dohycž.“

Sčtož w duſchu wěry doſonjeſch, njeje podarmo. Tu a tam ſahubjena ewangeliſta wěra ſaſo wotucza. Pſchěš džeſacž lět hižom w Čžěſkej a w druhich krajach ſo kſchěščzjenjo ſaſo bóle ſa Božim ſłowom praſcheja a t ewangeliſteje wěrje pſchiſtupuja. Mužoj, kiž ſo lěta dołho ſa žanej zyrkwju wjažy njepraſchachu, ſydaju pſchěd

wotewrjenej bibliju a wobhonjuja ſo w Božim ſłowje. Džěkaczerjo, kiž ſpróžni wjeczor ſ dželá pſchińdu, tola ſpróžni nejſu, po do-ſonjanym dželé wjeczor hiſchcze ewangeliſte khěrluſche wuknyč. Wſcho dželó w Rnjeſu njeje podarmo. Ewangeliſhy kſchěščzjenjo, jenož budžmy ſwěrnſ! Wažmy ſebi ſwjate kubla naſcheje ewangeliſteje zyrkwje! Dżeržmy, ſčtož my mamy, ſo by ničto njeſaſ naſchu krónu!

D.

Džakny khěrluſch podróžnika na dompučzu.

(P. Gerhardt.)

Glóſ: Nětk khwalcze Boža, kſchěščzenjo —

Nětk ſtupajtaj, ſo ſpěchujtaj,
So domoj pſchińdžemy;
Čžu Bohu, mojej tonikaj,
Džaſ pſkačicz winojty.

Čžu jemu khwalbu ſaspěwacž,
Raž berje ſamóžu,
A jeho ſtutki wupojdacž
Nětk ſ nutrnej radoſcžu.

Žad'n mudracžl njeſamože ſam
Pucž prawy namaſacž;
Ně, jeno Boža miſoſcž nam
Wě dobry poſaſacž.

Raſ wſchelka nuſa, ſrudoba
A žalofcž dowjedže
Naſ pſchězo ſ nowa do ſtracha;
Bóh pomozny paſ je.

Raſ huſto paduch ſradžu wſaſ
By naſchu nadobu,
Hdyž njeby Bóh jom' wobarał
Se ſwojej dobrotu.

A ſly duch duſchu ſ čžělom by
Nam ſawjedł do horja,
Hdyž njeměli ſchit kryjažy
Wot Rnjeſa ſ wyſoka.

To ſmij je ſtary traſchaty,
Kiž nima poloja;
Naſ ſčžěhuje, hdyž kſhodžimy,
Nam hroſy bjeſ kónza.

Naſ pyta doma, na poli,
Na morju, po krajach,
Tež ſamo njewuſtawawſchi
We wſchitkich kuczſkach.

A tola njeſaſlapa naſ,
Wón laſa podarmo;
Nam wotſtronuje pſchězo ſaſ'
Schit Boži njeſbožo.

Se ſ nami ſyla jandželow,
Ta, kručze ſbrónjena,
Wě ſanicžowacž tam a jow
Wſchě leſtne ſkuczenja.

Taſ kſhodža wobnjio, we nožy
Tu ſ nami wajchtarjo,
Kiž Bóh je ſtajił do ſlužby
Sa ſwoje ſtableſčto.

By Bóh mi wótrej woczi dał,
Raž ſaſub ſhonil je,
So Eſawa wjaž' njetrebał
Eso bojecž tyſchniwje;

Ach, kajke džiwy budžich tu
Po droſy ſhonil ja!
Raſ byle ſjawnje t widženju
Mi Bože wobženja!

Sčtož woczomaj nej' popſchate,
To widži wutroba;
Ta Bože hnadne pſchitkrycze
We wěrje ſpóſnawa.

We ſwojim ſłowje praji nam,
So wójjſto hotowe
Naſ woblēha, hdyž tu a tam
Čžert ſ wójnu tyſchicž čže.

Sčtož ſlubſi nam, to wěrnó je,
Duž nětk budž wjeſeky
A na wjcho, ſčtož Bóh ſapocžnje,
Tež ſwěru ledžblimy.

Ty ſhonich, Bóh je hnadny tym,
Kiž jeho lubuja,
Eso ſwěrnny wopokaſa wſchěm,
Kiž ſo jom' dowěrja.

Naſ noſty jako dżěčatko
Man dobry, luboſny,
Hdyž džeſcžu hroſy njewjedro
A wichoſ wujaty.

Naſ ſ lubej ruku wobžewa,
Raž ſawdawł luboſcže
Eſej w klinje haji maczeſka,
Tón hlada njeſpróžnje.

Bóh ſ pucža wala ſamjenje,
So njeſranjeju naſ;
Wón dobru pucž nam ſhotuje
Raž dženſ tał kóždy čzaſ.

Psches horn, doły wodźi naß
Nětk domoj w lubosczi,
A potom, je-li sprawný czaß,
Tež t wěcznej sbóžnosći.

Mi bliži pucž so posledni,
Hdžež póndu sbóžnje dom;
Po wšelkej próžy po smjerczi
Spacž budu spofojom!

Surij Bróšt.

Paß moje jehnjata!

To je to džěło, kotrež je něhdy stanjeny Sbožnik Pětrej na jeho ramjo položil. Pětr je tuteho sastojuštwu tež kwěru hladał a njeje pschestał, kwojich kóbučłowjětow na luzy Božeho kłowa pasč, hač je kwój pastyrski kij w smjerczi i ruki položicž dyrbial. Jeho džěło pať je wostało a wono nětko na druhich ramjenjach leži. Na czejich? Mišionarojo wbohich pohanow wotolo so šromadžuja a jim Bože kłowo pschpowjedaju, so bychy sbóžni byli. Čži i tym Šhrystuškome jehnjata pašu. Duchowni kóždžicžlu njedželu na kłěžy Bože kłowo wukladuja, so bychy je wošadnym do wutrobny jaschčěpili a jich t dobrým skutkam napominali, i čžimž tež woni Šhrystuškome jehnjata pašu. Wošebje pať je to tež nadawł kšesčijanskich wučerjow. Po jutrach se wšelakich domow džěczi přeni krocž do schule fastupuja a maczerje je t wučerjej wjedu. Čšto dyrbja wone w schuli? Wone maju so we wšelakich wědomoscžach rošwucžowacž, so bychy so posdžišcho w žiwjenju kame dale namacž mohtě. Wošebje pať ma wučer to nad nimi čžinicž, čštož bu něhdy Pětrej i pschifasnju: „Paß moje jehnjata!“ napołożene. „Paß moje jehnjata!“ to pať njerěta: „Wottrasch moje jehnjata!“ Tole poslednje pať so tu a tam stawa, hdžž male džěcžo, kiž je w staršich domje wscho šerbški klyšchalo a lědma něščto němsti rošmi, na měcže kame němste kłowa klyšchi a hdžž dyrbi šebi kłowu i hiščže nedorošmjentymi němstimi schpruchami pjelnicž a te šerbške, kiž je domach klyšchalo, w schuli nješlyšchi a njewuknje. Wono so wottraschi a mješke so tola pasč jako jehnjata a Šhrystuškej wodžicž. Runje teho dla tež šakski schulski šakón postaja, so ma so tať dołho, hač so w žanej wošadže šerbški přěduje, nabožina šerbškim džěcžom w šerbškej rěcži podawacž. To je jara rošomny šakón, ša kotryž so naschey šakškej wyschnosczi došč dodžatowacž njemóžemy. Ženo so by so tež wschudžom po nim čžiniło; ale na tym husto došč pobrachuje. Wšelazny šerbšy staršchi mjenja, so kmedža šami postajecž, hač ma jich džěcžo schpruchi šerbški wuknječ, kaž bychy woni šami schulšy inspektorjo byli, so mēł potom wučer na jich pschifasnju poškuchacž. Wo tym pať nicžo w šakonju njesteji. Tu rěka šjawnje došč: „šerbškim džěcžom šerbška nabožina. Njewadži to džěcžom wěcže nicžo, hdžž pódla wscheho drugeho, čštož so po šakonju w němstej rěcži wučži, tež něščto šerbškich schpruchow nawuknje. Wobšteji tola žyła šerbška wučžba w naschich schulach w tym, so šerbške džěczi něščto schpruchow a šerluschow a 5 hauptstufow šerbški nawuknu. To je wscho. Móže to čšto škodžicž? Wjele bóle to, so džěcžo i wobemaj rěčomaj džěka, jeho duch a pomjatk šylnišchi ščini, kaž je tole tajny schulski radžicžel Šofla w Dražžanach, kiž tu wěž lěpje rošmi hač tón abo druhi wjěšny mudracž, šam šjawnje prajil, so maju džěczi šerbškich schulow wjele hibicžiwischeho ducha, dnžli džěczi němstich schulow. Tež wschědne šhonjenje wučži, so šerbšy hólžy na wyšokich schulach lěpje do přědka pschidnu, hač němšy. Wošebje pať tež ša posdžišche žiwjenje nicžo nufnišche njeje, hač so šerbške džěcžo tež šwoje schpruchi a hauptstufi a šwoje šerlusche šerbški nawuknje. Čžeho dla? Džěczi šerbškich schulow posdžišcho tola, hdžž je šerbške šemšenje přenje, na šerbške šhodža. Čsu-li nětk w schuli němste schpruchi wukle, dha šu jim šerbške šerlusche a schpruchi nješnate,

a teho dla je jim Boža šlužba wostudła, so w nej šwaju a špia a škónčnje so šemšichhodženja i žyła wostaja. A němste Bože šlužby, došelž šu schpruchi a šerlusche w zusej rěcži wukle, kiž jim tehodla nješrošmjene wostachu, i tym šamym malym wužitkom wophtuja. Budže-li teho dla wučenje šerbškeje nabožiny hiščže šhwilu w tej šamej mērje wotebjeracž, kaž nětko, budža mjes Šserbami šerbške schpruchi a šerlusche bóršy šabyte — a nasche rjane Bože domy prošne. W tych wošadach, kiž maju hiščže we wukim a žylym šerbške rošwucžowanje w schulach, šu Bože šlužby runje tať derje wophtane, kaž pschod 50 lětami a dlěje. W tych šerbšich wošadach pať, hdžž je so se šerbškej wučžbu w schulach bóle a bóle pschestało, šu Bože domy i kóždym lětom prošnišche. Čštož je w tajkej wošadže šam sastojuštwu mēł, tón to wē, a drušy to bóršy šhonja. Še dha to nětko šbože, hdžž so nasche Bože domy bóle a bóle prošnja? Wóh čžył so šmilicž a wschitkim, wošebje pať wschēm šerbškim staršchim na šwědomnje šwiasacž nascheho lubeho šakšeho šakón: „Šerbškim džěcžom ma so nabožina šerbški wučžicž!“ Potom by so wschudžom w žyrtwi a schuli čžiniło po Šhrystuškomej pschifasnju: „Paß moje jehnjata!“

Wšelake i bliska a i daloka.

— Šwješelazny wukas je pruska schulka wyschnoscž ša reformazijski šwjedžen wudała. Hdžž by so reformazijski šwjedžen 31. oktobra, niž kaž běšche předy waschnje, njedželu po tym dnju šwječil, by drje schula šmēla wupadnyč, ale tón džěł by so posdžišcho wot prošdninow wotlicžil. Nětko pať je wyschnoscž pschifswolika, so so schula powšchitkownje tam njedžerži, hdžž so reformazijski šwjedžen 31. oktobra žyrtwinsžy šwječzi.

— Džiwny, šrudny šacžiščč čžini šakónski nacžisł, šakšiz je nětko wuschol i komišije drugeje komory. Wěšo duchowna lokalna inspežija padnje a duchowni ša nej šylšy pšakacž njebudža. Ale to tamnej šwobodo-šozialdemokratiskoj komišiji hiščže došč njebēšche, ně, duchownemu dyršjesche so prawo wsacž, nadkēžbu nad nabožinskej wučžbu w schuli mēč. Šsamo šobustaw schulšeho pschodšječerstwa wón njedžrbi dale byč, šhiba so so wot schulškej gmejny wšwoli. Šimale šmēšchne je to postajenje tuteje komišije, so žadny kandidata duchownštwu a tež wólbošmanoscže nješmje so wjazny jako wučer nabožiny pschi ludowej schuli postajicž, šhiba so wón předy pruhowanje wólbošmanoscže ša wučerjow pschi ludowej schuli wotpoložil. Ššchi wyschšich schulach, gymnasijach so kandidatojo duchownštwu jako šatni wučerjo nabožiny postaja, ale pschi jednorých ludowych schulach woni po šwojim študowanju na duchownštwu pschi univeršicže t temu šhmani nješš. Šacž dotal dyrbjachu wučerjo, kiž nabožinu wučžachu, tež šlubjenje pschi nastupjenju šwojeho sastojuštwu wotpožicž, so čžedža prawje a čžicže wučžicž po wšnacžu naschey žyrtwje. To ma pschichodnje wotpadnyč. Š tym pať tež padnje kōžde rukowanje ša prawu kšesčijansku wučžbu nabožiny. Šsamo wo wopšhjecžu nabožinskej wučžby je tale komišija jednała, hačžrunje t temu po prawom pschifšluchnosče njemješche. Duž so žadanje wupraji, so ma so nabožinska wučžba w duchu teje žyrtwje, bjes šwiasanja na pišmit wěrywšnacža štawacž. Šak budže to móžno, to komišija wuprajila njeje. Šajšerje šjawnje wuprajicž njechaju, čštož wjetšchina šebi myšlesche: Šnabožinsku wučžbu w myšli Šwikawškich šadow. Šak budže so šejm t tajkim namjetam šajicž? Šo wjetščinje 2. komory najšerje druha komora i wjetšcha temu nacžiskej pschifšluchuje. Tola je nadžija, so 1. komora šruta wostanje, so bychmy pschod tajkim schulškim šakonjom wobarnowani byli.